

PUIG I MOLLET, Maria Dolors. **Joaquima de Vedruna. Terrassa. Des de 1956 fent escola.** Vic: Fundació Privada Educativa Vedruna, 2009.

Cinquanta-tres anys de tasca educativa i pedagògica són molts per a una escola i, per aquest motiu, el centre Joaquima de Vedruna de Terrassa va decidir fer un llibre per a commemorar els poc més de cinquanta anys de treball i d'esforç per a l'educació dels nens i nenes del barri de les Arenes de Terrassa.

Ja al primer cop d'ull la presentació del llibre és excel·lent, la portada, la maquetació, la distribució... tot fet amb seriositat i sobrietat. El contingut, per seguir l'exemple, és clar, concís i amb un bon grapat de fotografies i estadístiques, que ajuden a comprendre, en tot moment, el text de Maria Dolors Puig i Mollet.

El llibre ens mostra la importància de la creació d'aquest tipus d'escoles en alguns barris de Terrassa, en aquest cas les Arenes, que va conèixer un creixement desorbitat a mitjan segle passat. Com a conseqüència d'aquesta arribada massiva d'immigrants, i la manca de recursos econòmics, sanitaris i educatius als indrets on s'establiren els novinguts, l'escola Joaquima de Vedruna va esdevenir un factor importantíssim per a l'assentament de les famílies arribades i dels seus fills, a Catalunya i, particularment, a Terrassa.

La seva obertura va ser fruit de la voluntat, per part de l'organització, de celebrar el centenari de l'escola Vedruna

a Terrassa (que des del 1856 es trobava a l'Hospital de Sant Llàtzer i, posteriorment, al carrer del Vall), tot ampliant al mateix temps l'àmbit d'influència de l'escola a la ciutat.

Al llarg del llibre, l'autora ressegueix paral·lelament la història de l'escola i la història del barri, dos elements íntimament lligats fins als nostres dies per entendre l'evolució del centre. Aquesta relació es veu tant en els textos que componen la publicació com en les fotografies, que mostren les postals de l'evolució del centre i de la gent que viu i fa evolucionar el barri de les Arenes. Tot aquest testimoni històric no es podria haver fet només amb la documentació del centre, base de totes les recerques històriques, sinó que, a més a més, l'autora recollí els testimonis més destacats de la història de l'escola al llarg dels seus cinquanta-tres anys de vida, on hi trobem catequistes, religioses, mossens, pares d'exalumnes, etcètera.

Podem parlar, doncs, d'una publicació que ens obre el coneixement dels centres educatius i l'educació a Terrassa, com ja havien fet anteriorment Mariana Vigués amb l'Escola Pia de Terrassa, Antoni Alsina amb el Grup Escolar Baldrich, Maria Lluïsa Fernández amb l'alfabetització a Terrassa i el seu terme al segle XVIII, Rosa Maria Masana amb el desaparegut col·legi del carrer de Galileu o Francesc Palet sobre l'escola del mestre Francesc Xavier Muntadas, entre d'altres. L'educació, els seus centres i les polítiques educatives dels ajuntaments terrassencs, i dels governs catalans i es-

panyols a la ciutat són, doncs, un ampli camp de treball al qual encara li manca molt per recórrer.

Pol Meseguer i Bell

GARRETA, Jordi. Per amor a l'art. 75 anys d'història cultural a Terrassa. Volum 1 (1927-1949). Terrassa: Amics de les Arts i Joventuts Musicals, 2007. 174 pàgines.

Ens trobem davant de la primera part d'una trilogia concebuda per a explicar la història d'una de les entitats culturals més emblemàtiques de Terrassa: Amics de les Arts, a la qual ningú no pot negar que ha tingut una forta influència en la vida cultural de la ciutat dels darrers vuitanta anys. Jordi Garreta ha estat l'encarregat de la redacció dels set capítols d'aquest volum, on analitza els primers vint-i-dos anys d'Amics de les Arts: des de la seva fundació, l'any 1927, fins a la fi dels anys quaranta.

El llibre esdevé un dietari de l'entitat, per la minuciositat amb la qual detalla les activitats culturals que s'hi van organitzar i les seves vicissituds per créixer i consolidar-se, malgrat les reaccions favorables que suscitava en les personalitats del món intel·lectual català que eren convidades a pronunciar-hi conferències. Haver estat una entitat cultural, i políticament independent, va salvar Amics de les Arts de ser incautada durant la Guerra Civil espanyola, però, encara que alguns dels seus membres

van ser víctimes de la repressió, a Amics de les Arts es va continuar oferint programació cultural als terrassencs i terrassenques. L'arribada dels franquistes al poder va provocar un canvi substancial: s'havia de pagar el fet d'haver tingut activitat durant la guerra. L'apoliticisme de l'entitat i el fet que alguns dels seus socis militessin en el bàndol guanyador van jugar al seu favor. Salvador Salvatella, gràcies als seus contactes amb els principals jerarques terrassencs, va aconseguir la reobertura d'Amics de les Arts, amb la incorporació de Pere Matalonga com a president. Van ser deu anys d'audicions musicals i exposicions, més que de conferències i debats, tot i que les tertúlies entre els socis es van mantenir.

La selecció de programes, invitacions i dibuixos per a il·lustrar el llibre enriqueix i complementa el discurs de l'autor, com també hi contribueixen les notes a peu de pàgina, tan necessàries quan es vol aprofundir en qualsevol temàtica de caràcter històric. Fem notar l'encert en l'elecció del títol d'aquesta obra. L'expressió "per amor a l'art" té un doble significat que, en el cas de les persones que han estat vinculades als "Amics", s'ha complert amb escreix, ja que han demostrat la seva passió per la cultura i la seva generositat envers la ciutat, tot contribuint amb el seu esforç a enriquir la vida cultural terrassenca. Esperem l'edició dels dos volums que manquen, per a tenir la possibilitat de conèixer la trajectòria d'Amics de les Arts fins a l'actualitat.

Lourdes Plans